

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 3.4.2007
COM(2007) 165 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

- Eiropas patentu sistēmas stiprināšana -

1. IEVADS

Viens no galvenajiem elementiem atjaunotajā Lisabonas stratēģijā izaugsmei un nodarbinātībai ir uzlabot to, kā intelektuālā īpašuma tiesības (IĪT) izmanto Eiropā, jo intelektuālā īpašuma tiesības un jo īpaši patenti ir saistīti ar jauninājumiem, kas savukārt nozīmīgā veidā veicina konkurētspēju.

Patenti ir viens no jauninājumu, izaugsmes un konkurētspējas dzinūļiem. Nesenā Komisijas pētījumā par patentu vērtību¹, kas pamatojas uz astoņās dalībvalstīs² veiktu 10 000 izgudrotāju aptauju, tika izvērtēta cita starpā patentu vērtība naudas izteiksmē, patentu ekonomiskā un sociālā ietekme, patentu licencēšana, patentu izmantošana jaunu uzņēmumu radīšanā, kā arī saistība starp patentiem, P&A un jauninājumiem. Kaut arī pastāv atšķirības starp dalībvalstīm un rūpniecības nozarēm, kopumā „patenta prēmija”³ aplūkotajās dalībvalstīs deva līdz 1 % no valsts IKP laikposmā no 1994. līdz 1996. gadam un sasniedza 1,16 % no IKP 2000.–2002. gadā.

Turklāt ir izteikts apgalvojums, ka pastāv sakarība starp intelektuālā īpašuma tiesību izmantošanu un labiem rādītājiem jauninājumu jomā. Saskaņā ar šo pieņēmumu valstīm, kurās ir augsti rādītāji jauninājumu jomā, visumā ir raksturīgs liels pieteikto patentu skaits un plašs citu tiesību, piemēram, dizainparaugu un preču zīmju, izmantojums.⁴ Šī sakarība apstiprinās nozaru līmenī — tās nozares, kurās izsniedz vairāk patentu, ir inovatīvākas.

Patentu jomā vienotā tirgus veidošana joprojām nav pabeigta. Lai gan valstu un valdību vadītāji ir atkārtoti aicinājuši to darīt, Eiropa vēl nav spējusi izveidot vienotu un izmaksu ziņā pieņemamu Kopienas mēroga patentu. Ir aizkavējušies arī paralēli ieguldītie pūliņi starpvaldību sadarbības līmenī, lai uzlabotu pašreizējo Eiropas patentu sistēmu, ko pārvalda Eiropas Patentu organizācija.

Vienotā tirgus sadrumstalotība patentu jomā nozīmīgi ietekmē Eiropas konkurētspēju to problēmu kontekstā, ko izvirza ASV, Japāna un tādas jaunās ekonomiskās lielvalstis kā Ķīna. ES atpaliek no ASV un Japānas patentu pieteikšanas ziņā. Pat Eiropā ASV un Japāna piesaka vairāk patentu nekā ES: Eiropas patentu iestādē (*European Patent Office, EPO*), rēķinot uz miljonu iedzīvotāju, 137 patenti ir iesniegti no ES salīdzinājumā ar 143 patentiem no ASV un 174 no Japānas. Tāpēc, ka ir patentu kritiskās masas trūkums uz vietas, mazāk ir patentu, kas ir reģistrēti gan ASV, gan ES, gan Japānā, jeb tā saucamo „trīs valstu patentu”. Kamēr Eiropā ir 33 trīs valstu patentu uz miljonu iedzīvotāju, ASV ir 48 un Japānā — 102. Tādējādi ASV un Japānai ir attiecīgi par 45 % un 209 % vairāk trīs valstu patentu nekā ES.⁵ Tas rada īpašas bažas, jo trīs valstu patenti ir visvērtīgākie, un tos uzskata par labāko ar patentiem saistīto jauninājumu rādītāju.⁶

1 Gambardella et al., pētījums par patentiem “What are patents actually worth? - the value of patents for today's economy and society” (Cik liela ir patentu patiesā vērtība? — Patentu vērtība mūsdienu ekonomikā un sabiedrībā), pieejams http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/final_report_lot2_en.pdf.

2 Apvienotajā Karalistē, Dānijā, Francijā, Itālijā, Nīderlandē, Ungārijā, Spānijā un Vācijā.

3 „Patenta prēmija” ir summa, ko iegūst, atņemot no patentēta izgudrojuma vērtības šā izgudrojuma vērtību, kāda tai būtu bijusi bez patenta.

4 Par sakarību starp intelektuālo īpašumu un jauninājumiem skatīt III pielikumu.

5 MERIT (Maastricht Economic Research Institute on Innovation and Technology) un JRC (Kopīgais pētniecības centrs), „European Innovation Scoreboard 2006 comparative analysis of innovation performance” (Eiropas inovācijas progresu ziņojums par 2006. gadu. Jauninājumu rādītāju salīdzinošs pētījums), Eiropas Komisija, 2006, 35. lpp.

6 Guedou, « Le système de brevet en Europe » (Eiropas patentu sistēma), TRÉSOR-ÉCO, Nr. 9, 2007. gada janvāris, 3. lpp.

Nesenos pētījumos ir arī konstatēts, ka Eiropas patents, kurā norādītas 13 valstis, ir aptuveni 11 reizes dārgāks nekā ASV patents un 13 reizes dārgāks nekā Japānas patents, ja ieskaita lietvedības un tulkošanas izmaksas. Rēķinot kopējās izmaksas aizsardzībai līdz 20 gadiem, Eiropas patenti ir gandrīz deviņas reizes dārgāki nekā Japānas un ASV patenti. Ja izvērtē patentu tiesvedību, atšķirības izmaksās palielinās vēl vairāk.⁷

Komisija uzskata, ka šodienas globālajā ekonomikā ar aizvien pieaugošu konkurenci nedrīkst pieļaut, ka ES atpaliktu jauninājumiem tik nozīmīgā jomā kā patentu politika. Šā iemesla dēļ un atjaunojot centienus izkļūt no strupceļa, Komisija 2006. gada janvārī uzsāka plašu apspriešanos par turpmāko Eiropas patentu politiku. Apspriešanās mērķis bija uzzināt ieinteresēto personu viedokļus par pašreizējo patentu sistēmu un tādu Eiropas patentu sistēmu, kas būtu divdesmit pirmā gadsimta vērtā. Eiropas patentu sistēmas lietotāji pauda nepieredzēti lielu interesi. Tika saņemts rekordliels skaits — 2515 — atbildes no uzņēmējiem, tostarp MVU burtiski visās tautsaimniecības nozarēs, no dalībvalstīm, kā arī no pētniekiem un akadēmiķiem.⁸

Apspriešanās rezultāti kļiedē visas šaubas par nepieciešamību Eiropā izveidot vienkāršu, rentablu un augstas kvalitātes vienuviet apkopotu patentu sistēmu — gan izskatīšanai un piešķiršanai, gan tai sekojošajām procedūrām, tostarp tiesvedībai.

Daudzas ieinteresētās personas turpina atbalstīt Kopienas patenta ideju kā pieeju, kas saistībā ar Lisabonas stratēģiju sniegtu Eiropas rūpniecībai visvairāk pievienotās vērtības. Tomēr tās kritizē Padomes 2003. gadā pieņemto Kopējo politikas pieeju⁹ tās lielo tulkošanas izmaksu un ierosinātās tiesu sistēmas pārliecīgās centralizācijas dēļ.

Attiecībā uz Eiropas Patentu konvencijā (*European Patent Convention, EPC*) noteiktās pašreizējās Eiropas patentu sistēmas reformām, daudzas ieinteresētās personas atbalsta raitu Londonas nolīguma¹⁰ ratifikāciju un Eiropas Patentu tiesvedības nolīguma (*European Patent Litigation Agreement, EPLA*) pieņemšanu.

Tomēr patlaban ļoti nedaudzi atbalsta jebkādu (papildu) patentu materiālo tiesību saskaņošanu vai valstu patentu savstarpējas atzīšanas shēmas.

Ja Eiropa vēlas būt inovācijas priekšējās rindās, uzlabota patentu stratēģija ir vitāli svarīga. Šī paziņojuma pirmajā daļā galvenā uzmanība ir pievērsta Kopienas patenta izveidei un efektīvas ES mēroga patentu tiesas nodibināšanai. Daudzas ieinteresētās personas par vissvarīgāko jautājumu, kas būtu jārisina vispirms, uzskata patentu tiesu sistēmas uzlabošanu. Darbs pie ES mēroga patentu tiesvedības modeļa varētu palīdzēt veikt turpmākos soļus izmaksu ziņā pieņemama un tiesiskā ziņā droša Kopienas patenta izveidē. Komisija cer, ka šajā paziņojumā

7 Bruno Van Pottelsberghe de la Potterie un Didier François, „The Cost Factor in Patent Systems” (Izmaksu faktors patentu sistēmās), *Université Libre de Bruxelles*, darba dokuments WP-CEB 06-002, Brisele, 2006, skatīt 17. lpp. un turpmākās.

8 Sīkāku informāciju par Komisijas patentu apspriešanos var iegūt http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/consultation_en.htm.

9 Pēc tam, kad 2003. gada 3. martā Konkurētspējas Padomē bija panākta vienošanās, darbs turpinājās darba grupu līmenī, lai Kopējās politikas pieejas principus iestrādātu priekšlikumā Padomes regulai par Kopienas patentu. Pamatojoties uz to, Komisija 2003. gada 21. decembrī iesniedza divus priekšlikumus par Kopienas patentu tiesas un jurisdikcijas izveidi. Informāciju par Kopējo politikas pieeju, Padomes darba grupas rezultātiem, strādājot pie regulas, un Komisijas priekšlikumiem par tiesu skatīt http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm#patent.

10 Desmit *EPC* līgumslēdzējvalstis (Apvienotā Karaliste, Dānija, Francija, Lihtenšteina, Luksemburga, Monako, Nīderlande, Šveice, Vācija un Zviedrija) parakstīja 2000. gada 17. oktobra līgumu par *EPC* 65. panta piemērošanu, sauktu par Londonas nolīgumu, kas ir publicēts 2001. gada *OJEPO* (Eiropas Patentu iestādes Oficiālais Vēstnesis) Nr. 549. Št brīvprātīgā instrumenta mērķis ir samazināt Eiropas patenta tulkošanas izmaksas. Tas samazinātu šīs izmaksas vidēji par 31 % līdz 46 %, kas ļautu ietaupīt aptuveni EUR 2400 līdz EUR 3600 uz patentu (skatīt II pielikumu). Papildu informāciju, piemēram, par Londonas nolīguma ratifikācijas gaitu un pievienošanos tam, skatīt: http://patlaw-reform.european-patent-office.org/london_agreement/status/index.en.

izteiktie priekšlikumi palīdzēs atsākt 2004. gadā pārtrauktās sarunas, un tās nolūks ir uzsākt diskusijas, izmantojot apspriešanās doto impulsu, un strādāt, lai panāktu vienotu uzskatu par turpmāko rīcību.

Tomēr ir skaidrs, ka ir jārisina arī citi ar patentiem saistītie jautājumi. Lai patentu sistēma būtu efektīva, tā ir jāskata kopumā. Tāpēc šī paziņojuma pēdējā nodaļā ir aplūkoti tādi jautājumi kā patentu kvalitāte un izmaksas, atbalsts MVU, zināšanu tālāknodošana un jautājumi par tiesību realizāciju, tostarp alternatīva strīdu izšķiršana, patentu tiesvedības apdrošināšana un tiesību realizācijas starptautiskie aspekti.

Saņēmusi 2006. gada decembra¹¹ un 2007. gada marta¹² Eiropadomes aicinājumus, Komisija plāno 2008. gada sākumā iesniegt paziņojumu par visaptverošu intelektuālā īpašuma tiesību (IĪT) stratēģiju. IĪT stratēģijas dokuments papildinās šo te paziņojumu, un tajā būs apskatīti galvenie risināmie nejuridiskie un horizontālie jautājumi visās intelektuālā īpašuma jomās, tostarp preču zīmes, dizainparaugi, autortiesības, ģeogrāfiskās norādes, patenti un tiesību realizācija.

2. KOPIENAS PATENTS UN INTEGRĒTA PATENTU TIESU SISTĒMA

2.1. KOPIENAS PATENTS

Komisija uzskata, ka vienota Kopienas patenta izveide joprojām ir svarīgs Eiropas mērķis. Kopienas patents joprojām ir risinājums, kas būtu gan izmaksu ziņā vispieņemamākais, gan tiesiski visdrošākais risinājums problēmām, ar kurām Eiropa saskaras patentu un jauninājumu jomā. Statistika liecina, ka vispārējo izmaksu kontekstā (tulkošana, reģistrācijas maksa utt.) Kopienas patents ir daudz izdevīgāks variants nekā pašreizējās Eiropas patentu sistēmas modeļi.¹³

Apspriešanās laikā ieinteresētās personas kritizēja Padomes 2003. gada Kopējo politikas pieeju galvenokārt divu iemeslu dēļ: neatbilstīga tiesvedības organizācija un neapmierinoša valodu izmantojuma kārtība. Tomēr Komisija uzskata, ka ir iespējams izveidot patiesi konkurētspējīgu un izdevīgu Kopienas patentu — ja vien būtu politiskā griba to paveikt.

Konkrēti, ieinteresētās personas uzsvēra, ka grūtības radītu pārlietu centralizēta tiesu sistēma. Šīs bažas būtu jāņem vērā, strādājot pie ES mēroga patentu tiesu sistēmas. Tā ir aprakstīta turpmākajās rindkopās.

Attiecībā uz tulkošanas izmaksām Komisija vēlas piebilst, ka liela ieinteresēto personu daļa kritizē Padomes Kopējo politikas pieeju, kurā ir paredzēts, ka visas Kopienas patenta pretenzijas tulkotu visās oficiālajās ES valodās (patlaban tādas ir 23). No otras puses, dažas ieinteresētās personas aizstāvēja uzskatu, ka jātulko būtu ne tikai pretenzijas, bet arī patentu apraksti. Daudzi atbalsta, ka Komisijas sākotnējais priekšlikums varētu būt labs vienošanās pamats. Komisija uzskata, ka būtu jābūt iespējai panākt efektīvus risinājumus, un kopā ar dalībvalstīm pētīs, kā uzlabot valodu izmantojuma kārtību tā, lai samazinātu Kopienas patenta

11 Eiropadomes Briseles sanāksmes prezidentvalsts secinājumi (2006. gada 14.–15. decembris), 29. punkts, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/92202.pdf.

12 Eiropadomes Briseles sanāksmes prezidentvalsts secinājumi (2007. gada 8.–9. marts), 13. punkts, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/93135.pdf.

13 Skatīt II pielikumu.

tulkošanas izmaksas, vienlaicīgi pastiprinot tiesisko noteiktību visiem un jo īpaši sniedzot ieguvumus MVU. Iespējamie varianti varētu ietvert maksas samazinājumu MVU vai noteikumus, kas pieļautu tulkošanas prasību atvieglojumus.¹⁴

2.2. INTEGRĒTA PATENTU TIESU SISTĒMA VIENOTAJĀ TIRGŪ

2.2.1. Eiropas patentu tiesvedības trūkumi

Izšķirot lietas par patentiem, valstu tiesām arvien biežāk nākas apsvērt jautājumus ar pārrobežu aspektu. Uzņēmējdarbības globalizācija iet roku rokā ar patentu tiesvedības internacionalizāciju. Tas attiecas jo īpaši uz Eiropas vienoto tirgu.

Kopš 1978. gada (un līdz 2005. gadam) EPO ir piešķīrusi gandrīz 800 000 Eiropas patentu, no kuriem daudzi joprojām ir spēkā Eiropā.¹⁵ EPO patentu piešķiršanai izmanto vienotu procedūru. Tomēr, tiklīdz Eiropas patents ir piešķirts, tas kļūst par valsts mēroga patentu un to regulē to Eiropas Patentu organizācijas līgumslēdzējvalstu tiesību akti, kuras ir norādītas pieteikumā. Eiropas patents nav apzīmējums kaut kam vienotam; tā ir valstu patentu „saime”. Šobrīd nav vienota jurisdikcija Eiropas patentu strīdiem, kas skar vairāk nekā vienu valsti. Uz ikvienu Eiropas patentu „saimes” pārkāpumu, pretpasību par patenta atzīšanu par spēkā neesošu vai tā anulēšanu var attiekties atšķirīgi valstu tiesību akti un procedūras.

Rezultātā prasītājiem un atbildētājiem pastāv risks, ka jāveic daudzkārtējas tiesvedības vairākās dalībvalstīs par to pašu patenta jautājumu. Lai realizētu tiesības, kas piešķirtas ar Eiropas patentu, kurā norādītas vairākas valstis, patenta īpašniekam var nākties iesūdzēt iespējamo pārkāpēju tā mītnesvietā vai tam var būt nepieciešams iesniegt vairākas patenta pārkāpuma prasības vienlaicīgi dažādu valstu tiesās. No otras puses, individuālajiem atbildētājiem var nākties aizstāvēties līdzīgos tiesas procesos vairākās valstīs, kas ir īpaši riskanti un apgrūtinoši MVU. Lai panāktu Eiropas patenta anulēšanu, konkurentiem vai citām ieinteresētajām personām ir jāiesniedz anulēšanas prasības visās valstīs, attiecībā uz kurām Eiropas patents tika izsniegts.

Pašreizējai sistēmai, kas ietver daudzkārtējas patentu tiesvedības risku, ir vairākas sekas, kas pavājina patentu sistēmu Eiropā¹⁶ un dara patentus mazāk pievilcīgus, jo īpaši MVU.

Pirmkārt, tas ir dārgi visām iesaistītajām pusēm. Tām ir jāalgo vietējie advokāti un speciālisti un jāmaksā tiesas nodevas visās valstīs, kurās uzsāk tiesvedību. Tā var nebūt problēma lieliem uzņēmumiem. Toties daudziem MVU un individuāliem izgudrotājiem tiesvedības izmaksas var būt pārmērīgi augstas. Tie var būt ieguldījuši nozīmīgas summas patenta iegūšanā, bet tad nespēt to aizstāvēt pret pārkāpumiem. Tas var atņemt patentam jebkādu praktisku vērtību.

Turklāt pastāv nozīmīgas atšķirības starp dažādām valstu tiesu sistēmām un procedūrām, kā tiesas izskata patentu lietas. Uzskatāms piemērs atšķirībām valstu patentu tiesvedībā ir Vācijā, kur nodala patentu pārkāpumu un anulēšanas lietas gan pirmās instances, gan pārsūdzības tiesās, kamēr citās valstīs, piemēram, Apvienotajā Karalistē, Francijā un Nīderlandē, tās pašas tiesas kompetencē ir izskatīt lietas, kas attiecas gan uz lēmumiem, ar kuriem patentu atzīst par

14 Turklāt izmēģinājuma projekti par patentu pretenziju automatizētiem tulkojumiem, piemēram, kādus patlaban izmanto EPO un Francijas *Institut National de la Propriété Industrielle (INPI)*, Intelektuālā īpašuma nacionālais institūts), varētu samazināt augšupējās izmaksas, un tos ir vērts turpināt apsvērt.

15 Precīzākus statistikas datus skatīt EPO 2005. gada ziņojumā, kas ir pieejams <http://annual-report.european-patent-office.org/2005/index.en.php>.

16 Skatīt arī Eiropas Patentu tiesvedības nolīguma ietekmi uz Eiropas patentu tiesvedību, http://www.european-patent-office.org/epo/epl/pdf/impact_assessment_2006_02_v1.pdf.

spēkā neesošu, gan uz pārkāpumiem. Tā rezultātā daudzkārtējai patentu tiesvedībai var būt dažādi vai pat, iespējams, pretrunīgi rezultāti dažādās valstīs.¹⁷ Neskatoties uz to, ka ar tiesību piemērošanas direktīvu¹⁸ nesena saskaņoja pasākumus, procedūras un aizsardzības līdzekļus IIT pārkāpumu jomā, joprojām ir nozīmīgas atšķirības valstu procedūrās un praksē, jo nav saskaņoti tādu jautājumi kā lietisko pierādījumu vākšana, liecinieku pratināšana un uzklaustīšana, speciālistu izmantojums utt.

Ieinteresētās personas jo īpaši ir norādījušas uz atšķirībām valstu tiesnešu kvalifikācijā un pieredzē. Kamēr dažās valstīs to tiesu skaits, kas izskata vienīgi patentu lietas, ir ierobežots, citās valstīs šādas specializācijas nav. Apspriešanās laikā tika minēts, ka šādas atšķirības izraisa labvēlīgākās tiesas izvēlēšanos (*forum shopping*). Puses nolemj iesniegt lietu kādā jurisdikcijā tāpēc, ka pret tām izturēsies labvēlīgāk nekā citā. Tiesas izvēli ļoti ietekmē atšķirības izmaksās (skatīt arī 2.2.2. punktu) un lietas izskatīšanas ātrumā.

Tas ietver iespēju, ka atšķirīgā veidā piemēro un interpretē EPC nostiprinātās patentu materiālās tiesības attiecībā uz būtiski svarīgiem jautājumiem, piemēram, patentējamais objekts vai Eiropas patenta piešķirtās aizsardzības darbības joma. Turklāt ir grūti iegūt pārrobežu tiesas lēmumu. Nesena EKT tiesu prakse ierobežo valsts tiesu iespējas rīkoties gadījumos, kad pārkāpumus ir izdarījuši vienai grupai piederoši, bet vairākās ES dalībvalstīs reģistrēti uzņēmumi.¹⁹

Pretrunīgi spriedumi par lietu būtību rada tiesisko nenoteiktību visām patentu tiesas procesā iesaistītajām pusēm. Šī nenoteiktība ietekmē ļoti svarīgus uzņēmējdarbības lēmumus attiecībā uz ieguldījumiem patentētu preču ražošanā un tirdzniecībā, kas bieži ir jāpieņem, pamatojoties uz sarežģītiem apsvērumiem par vairāku tiesas procesu sagaidāmo rezultātu dažādās jurisdikcijās.

2.2.2. ES valstu patentu tiesvedības sistēmas: fakti, skaitļi un izmaksas

Patentu tiesvedības statistika

Viens no būtiskiem šķēršļiem, lai novērtētu patentu tiesvedības apmērus dalībvalstīs, ir publicētu salīdzināmu statistikas datu trūkums. Tomēr no pieejamās informācijas ir iespējams secināt, ka vairāk nekā 90 % no tiesvedības Kopienā patlaban notiek tikai četru dalībvalstu tiesu iestādēs (Vācijā, Francijā, Apvienotajā Karalistē un Nīderlandē). Turklāt par 2003. līdz 2006. gadu pieejamie skaitļi liecina, ka gadā vidēji 1500 līdz 2000 patentu pārkāpuma lietas un lietas par patenta atzīšanu par spēkā neesošu tiek iesniegtas pirmās instances patentu tiesu iestādēs; no tām 60 līdz 70 % attiecas uz Eiropas patentiem. Komisija, pamatojoties uz pašas pētījumiem, ir aprēķinājusi, ka 20 līdz 25 % no patentu tiesu iestāžu pirmās instances spriedumiem pārsūdz. Tā kā daudzās valstu tiesu iestādēs tiek iesniegts tikai neliels patentu lietu skaits, ir tendence izveidot specializētas tiesu iestādes dalībvalsts mērogā. Pieejamie statistikas dati norāda, ka nav sagaidāms, ka būs tik daudz lietu, lai attaisnotos izveidot divu tiesu sistēmu, kurā attiecībā uz Eiropas un Kopienas patentu viena tiesa lemtu par pārkāpumu lietām, bet otra — par patenta atzīšanu par spēkā neesošu, jo īpaši pārsūdzības līmenī.

¹⁷ *Epilady* lieta ir piemērs tam, kā tiesas dažādās EPC valstīs nonāk pie pretrunīgiem spriedumiem attiecībā uz vienu un to pašu patentu. Patentu pretenziju atšķirīgas interpretācijas rezultātā Vācijas, Nīderlandes un Itālijas tiesas pasludināja, ka patents ir pārkāpts, bet Lielbritānijas un Austrijas tiesas tā neuzskatīja. Norādes uz šīm lietām un to analīzi skatīt *J. Pagenberg*, 24 IIC 314–345 (1993).

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu, OV L 195, 2.6.2004., 16. lpp.

¹⁹ Lieta C-4/03, *Gesellschaft für Antriebstechnik mbH & Co. KG* pret *Lamellen und Kupplungsbau Beteiligungs KG*. Lieta C-539/03, *Roche Nederland BV* un citi pret *Frederick Primus, Milton Goldenberg*, 2006. gada 13. jūlija spriedumi [EKT] I-6509 un I-6535.

Patentu tiesvedība ES izmaksā nevajadzīgi dārgi visām iesaistītajām pusēm. Tā nav tik liela problēma lieliem uzņēmumiem kā MVU un individuāliem izgudrotājiem, kuriem tiesvedības izmaksas var būt pārmērīgi augstas. Turklāt pētījumos ASV un ES ir atklājies, ka MVU ir lielāks risks būt iesaistītiem tiesvedībā.²⁰ Potenciālās tiesvedības izmaksas var nozīmīgi palielināt ar P&A patentēšanu saistīto risku un tādējādi arī jauninājumu procesu kā tādu. Tāpēc mūsu patentu stratēģijā būtu jāietver MVU tiesvedības izmaksu samazināšana.

Tiesvedības izmaksas ir ļoti dažādas atkarā no procesa veida, lietas sarežģītības, tehniskās jomas un apstrīdētajām summām. Tiesvedības izmaksas ietver tiesas izmaksas, juristu, patentu advokātu vai speciālistu honorārus, liecinieku un tehniskās izmeklēšanas izmaksas un ar pārsūdzēšanu saistītās izmaksas. Gadījumos, ja tiesas process notiek ārzemju jurisdikcijā, ir jāpieskaita tulkošanas izmaksas. Atšķirības starp valstu tiesu sistēmām Eiropā un ticamu datu trūkums par tiesvedības izmaksām (jo īpaši juristu honorāriem) lielākajā daļā valstu padara patentu tiesāšanās izmaksu aprēķināšanu par sarežģītu uzdevumu. IV pielikumā minēto izmaksu aprēķini tika iegūti, strādājot pie *EPLA*²¹, un tos papildināja nesen publicēts Komisijas pētījums par patentu tiesvedības apdrošināšanu²². Aprēķinu pamatā ir no profesionāliem saņemta informācija. Tie attiecas uz tām dalībvalstīm, kur šobrīd notiek visvairāk patentu tiesvedību. Skaitļu ziņā ir lielas atšķirības starp attiecīgajām dalībvalstīm.

Vācijā kopējās izmaksas katrai pusei patentu lietā ar vidējo strīda summu aptuveni EUR 250 000 tiek lēsta apmēram EUR 50 000 pirmajā instancē un EUR 90 000 otrajā instancē gan patenta spēkā esamības atzīšanas, gan pārkāpuma gadījumā. Francijā vidējās patentu tiesvedības izmaksas par iepriekš minēto summu ir EUR 50 000 līdz EUR 200 000 pirmajā instancē un EUR 40 000 līdz EUR 150 000 otrajā instancē. Nīderlandē vidējās patentu lietas izmaksas svārstās no EUR 60 000 līdz EUR 200 000 pirmajā instancē un no EUR 40 000 līdz EUR 150 000 otrajā instancē. Apvienotajā Karalistē²³ līdzīgas lietas izmaksas tiek vērtētas robežās no EUR 150 000 (paātrinātā procedūra) līdz EUR 1 500 000 pirmajā instancē un no EUR 150 000 līdz EUR 1 000 000 otrajā instancē. Tas nozīmē, ka paralēlas tiesvedības izmaksu kopsumma šajās četrās dalībvalstīs būtu robežās no EUR 310 000 līdz EUR 1 950 000 pirmajā instancē un no EUR 320 000 līdz EUR 1 390 000 otrajā instancē.

Lai attiecībā uz iepriekš minētajām valstīm novērtētu iespējamo finanšu ieguvumu, kāds būtu no vienotas patentu jurisdikcijas, var pamatoties uz izmaksu aprēķinu, kas saistīts ar daudzkārtēju patenta strīdu, ietverot lietas trijās minētajās jurisdikcijās, jo tiesvedību par patentu „saimi” reti kad veic vairāk nekā trijās dalībvalstīs.

20 *Gambardella et al.*, pētījums par patentiem “What are patents actually worth? - the value of patents for today's economy and society” (Cik liela ir patentu patiesā vērtība? — Patentu vērtība mūsdienų ekonomikā un sabiedrībā), pieejams http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/final_report_lot2_en.pdf (skatīt tehniskā ziņojuma 71. lpp.).

21 *EPO* dokuments WPL/11/05 Rev. 1, 16.02.2006., 1 pielikums; http://www.european-patent-office.org/epo/epla/pdf/impact_assessment_2006_02_v1.pdf.

22 „Patent Litigation Insurance – A Study for the European Commission on the feasibility of possible insurance schemes against patent litigation risks” (Patentu tiesvedības apdrošināšana — Pētījums Eiropas Komisijai par patentu tiesvedības riska apdrošināšanas iespējamo variantu realizējamību), galīgā ziņojuma pielikumi, 2006. gada jūnijs, *CJA Consultants Ltd, European Policy Advisers*, Lielbritānija un Brisele, 3. papildinājums „Cost of Litigation per Patent in Force in 2004 by Country” (Spēkā esošu patentu tiesvedības izmaksas 2004. gadā pa valstīm), 47. un turpmākās lpp., http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/pli_appendices_en.pdf.

23 Tādējādi Apvienotajā Karalistē patentu tiesvedības izmaksas ir daudz augstākas nekā Vācijā, Francijā, Nīderlandē un citās dalībvalstīs. Papildus lielākiem juristu un patentu advokātu honorāriem saskaņā ar iepriekš minēto pētījumu autoru domām lielās izmaksas Apvienotajā Karalistē varētu būt saistītas ar anglosakšu tiesību (*common law*) sistēmas īpašām iezīmēm. Turklāt ir novērojama tendence, ka Eiropas patenta lietu tiesvedībā lieli starptautiski uzņēmumi svarīgas lietas iesniedz Apvienotās Karalistes tiesās, kamēr MVU priekšroku dod pārējām trim valstīm.

No otras puses, kopējās tiesvedības izmaksas vienā Eiropas Patentu tiesā svārstītos no EUR 97 000 līdz EUR 415 000 pirmajā instancē un no EUR 83 000 līdz EUR 220 000 otrajā instancē.²⁴ Atkarā no tā, kuras trīs dalībvalstis no četrām apskata, izskatītās lietas vidējās izmaksas vienotā patentu jurisdikcijā būtu no 10 līdz 45 % mazākas nekā tās ir pašreiz paralēlās tiesvedībās pirmajā instancē un no 11 līdz 43 % mazākas otrajā instancē.²⁵ Ietaupījumi varētu būt vēl nozīmīgāki lielajās patentu lietās, jo tās galvenokārt iesniedz tiesās Apvienotajā Karalistē, kur tiesvedības izmaksas ir Eiropā vislielākās.

Tāpēc vienota patentu tiesu sistēma, ja vien to izveidotu rentablā veidā, dotu nozīmīgus izmaksu ietaupījumus.

2.2.3. Turpmākā rīcība

Apspriešanās laikā pārliecinošs atbalsts tika izteikts rentablam Kopienas patentam, tostarp labai tiesvedības organizācijai, vienlaicīgi uzlabojot pašreizējo tiesvedības sistēmu Eiropā. 2006. gada oktobrī Eiropas Parlaments atbalstīja šo nostāju un aicināja Komisiju izpētīt visas iespējas, kā varētu uzlabot patentu piešķiršanas un tiesvedības sistēmu ES.²⁶ Tas aicina dalībvalstis un Kopienas apvienot pūliņus.

Nesenās apspriedēs ar dalībvalstīm atklājās, ka atšķiras viedokļi par to, kāda turpmākā rīcība būtu vislabākā. Šobrīd sarunās ir izvirzītas divas iespējas (skatīt turpmāk A. un B. punktu). Nešķiet, ka kādā no tām varētu panākt turpmāku virzību, jo šo divu iespēju apspriedes līdz šim ir izraisījušas dalībvalstu viedokļu polarizāciju.

Tomēr nav apšaubīta nepieciešamība uzlabot pašreizējo tiesvedības organizāciju. Sarunās Padomē un patentu apspriešanās laikā ir vērojama arī vienota uzskata veidošanās par vairākiem principiem, kas ir saistīti ar ES mēroga patentu tiesu sistēmu nākotnē (še turpmāk saukta arī „jurisdikcija”). Tiesu sistēmai ir jābūt efektīvai un rentablai, tai jāsniedz maksimāla tiesiskā noteiktība attiecībā uz patentu spēkā esamības atzīšanu un pārkāpumiem. Tai arī būtu jānodrošina atbilstīgs tuvums šīs sistēmas lietotājiem. Šīs tiesu sistēmas starptautiskajām iezīmēm būtu jāatspoguļojas tās sastāvā un kopējā reglamentā.

Tāpēc vispirms būtu jāiegulda darbs, lai dalībvalstu vidū panāktu saskaņu attiecībā uz šiem vispārīgajiem mērķiem un iezīmēm (skatīt turpmāk C. punktu). Komisija atzīst, ka visas trīs iespējas izvirza specifiskus juridiskus jautājumus, ko būtu nepieciešams risināt atbilstīgā veidā. Turklāt jebkāda kompromisa galīgajai struktūrai un detalizētiem noteikumiem ir pilnībā jāatbilst ES tiesību aktiem.

A. EPLA

Eiropas Patentu tiesvedības nolīguma (EPLA) mērķis ir izveidot vienotu tiesu sistēmu Eiropas patentiem. Kopš 1999. gada Eiropas Patentu organizācijas līgumslēdzējvalstu darba grupa ir strādājusi pie EPLA projekta, kurā ir ierosināts dibināt jaunu starptautisku organizāciju „Eiropas Patentu tiesu sistēmu” (*European Patent Judiciary*).²⁷

24 Skatīt 16. zemsivētras piezīmē minētā dokumenta 2. pielikumu.

25 Sīkāku informāciju skatīt 16. zemsivētras piezīmē iepriekš minētajā EPO dokumentā.

26 Rezolūcija P6_TA(2006)0416, Turpmākā Eiropas patentu politika, [http://www.europarl.europa.eu/registre/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2006/10-12/0416/P6_TA\(2006\)0416_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/registre/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2006/10-12/0416/P6_TA(2006)0416_EN.pdf).

27 Papildu informāciju par EPLA procesu skatīt <http://www.european-patent-office.org/epo/epla/index.htm>.

Nodoms ir radīt vienotu Eiropas patentu tiesu sistēmu tām *EPC* līgumslēdzējpusēm, kas vēlētos pievienoties šai sistēmai. Eiropas Patentu tiesu sistēmu veidotu pirmās instances tiesa, apelācijas tiesa un kanceleja. Pirmās instances tiesā būtu iekļauta galvenā nodaļa, kas būtu iekārtota Eiropas Patentu tiesas atrašanās vietā. Bet pirmās instances tiesas reģionālās nodaļas būtu līgumslēdzējvalstīs. *EPLA* līgumslēdzējvalstīs varētu iesniegt lūgumu izveidot reģionālu nodaļu, kas nodrošinātu Eiropas Patentu tiesas pirmās instances tiesas pieejamību vietējā mērogā (līdz trim pirmās instances tiesām vienā valstī) un ko lielākoties finansētu attiecīgās līgumslēdzējvalstīs. Pirmās instances tiesas spriedumus varētu pārsūdzēt apelācijas tiesā. *EPC* kanceleja būtu atbildīga par darba sadales koordinēšanu attiecībā uz reģionālajām nodaļām piešķirtajām lietām.

Eiropas Patentu tiesas jurisdikcijā ietilptu Eiropas patenta pārkāpumu lietas un prasības vai pretprasības par tā anulēšanu. Tā ietvertu gan juridiski, gan tehniski kvalificētus tiesnešus. Būtībā Eiropas Patentu tiesai būtu līdzvērtīga kompetence valsts patentu tiesnesim tās valsts jurisdikcijā. Valodu izmantojuma kārtība līdzinātos Eiropas Patentu organizācijas valodu izmantojuma kārtībai (angļu, franču un vācu valoda).

Dažas dalībvalstis uztver *EPLA* procesu kā iespēju ātri panākt rezultātus. Šīs valstis atbalsta Kopienas aktīvu piedalīšanos *EPLA* procesā. Kopienas iesaiste ir nepieciešama tāpēc, ka *EPLA* — starptautisks līgums, kurā piedalās *EPC* dalībvalstis, kas nav ES valstis — skar jomas, uz kurām jau attiecas EK tiesību akti (*acquis communautaire*).²⁸ Dalībvalstis, kas atbalsta *EPLA* procesu, tāpēc vēlētos, lai Komisija lūgtu un Padome tai piešķirtu sarunu norādījumus, kas ļautu Kopienai piedalīties *EPLA* sarunās.

Vairākas dalībvalstis uzskata, ka radīt jaunu tiesu sistēmu paralēli Kopienas tiesu sistēmai būtu sarežģīti, un pastāv risks, ka rastos nesaskaņotība. Ja izveidotu Kopienas patentu, tas radītu patentu tiesu dublēšanu ES mērogā.

B. Kopienas tiesu sistēma Eiropas un Kopienas patentiem

Dažas dalībvalstis uzskata, ka tā vietā, lai dibinātu *EPLA* tiesu tikai Eiropas patentiem, priekšroka būtu dodama vienotas tiesu struktūras izveidei, kas varētu veikt tiesvedību attiecībā gan uz Eiropas patentiem, gan uz nākotnē izveidot iecerētajiem Kopienas patentiem. Tās aizstāv viedokli, ka būtu jādibina īpaša Kopienas tiesu sistēma patentu tiesvedībai Eiropas un Kopienas patentiem, izmantojot EK Līguma juridiskos noteikumus.

Saskaņā ar šī ierosinājuma aizstāvjiem būtu nepieciešams starptautisks līgums ar Kopienas piedalīšanos, lai šai Kopienas tiesai piešķirtu kompetenci attiecībā uz Eiropas patentiem. Veicot tiesvedību par Eiropas patentu un — kad tie būs izveidoti — Kopienas patentu spēkā esamības atzīšanu un pārkāpumiem, šādi jurisdikcijas piešķiršanai būtu jāļauj garantēt, ka tiek ievēroti Kopienas tiesiskās kārtības principi.

Turklāt, pamatojoties uz EK Līguma 225.a pantu, dibinātu īpašu tiesu palātu patentu tiesvedībai. Tajā ietilptu specializētu tiesnešu pirmās instances tiesas, kas atrastos dalībvalstīs un kuru spriedumus būtu iespēja pārsūdzēt Pirmās instances tiesā. Būtu vienots reglaments, un Kopienas tiesneši piemērotu ne tikai Kopienas tiesību aktus, bet arī attiecīgos Eiropas Patentu konvencijas noteikumus.

28 Piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu; Padomes 2000. gada 22. decembra Regula (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (Brisele I), OV L 12, 16.1.2001., 1. lpp.

Vairākas dalībvalstis, ko atbalsta dažas ieinteresētās personas, uzskata, ka ES mēroga patentu tiesa, kas būtu nodibināta Kopienas ietvaros, praksē nebūtu darboties spējīga. Ir paustas bažas, ka procedūras izrādītos neefektīvas un nepiemērotas, un turklāt tiek apšaubīts, vai būtu iespējams iecelt tehniski izglītotus tiesnešus bez juridiskās kvalifikācijas pilnā apmērā.

C. Komisijas kompromiss

Komisija uzskata, ka galvenā atšķirība starp A un B variantu ir tā, ka *EPLA* izstrādne ir paredzēta ārpus Kopienas konteksta un ka pašreizējā *EPLA* projektā ir iekļauta tikai Eiropas patentu tiesvedība. Tas nozīmē, ka nākotnē izveidot iecerētajiem Kopienas patentiem būtu nepieciešama atsevišķa tiesu sistēma.

Komisija uzskata, ka vienotu uzskatu varētu panākt, pamatojoties uz integrētu pieeju, kas apvieno gan *EPLA*, gan Kopienas tiesu sistēmas iezīmes, kā to Komisija sākotnēji bija ierosinājusi. Nevajadzētu apdraudēt Kopienas patenta izveidi, ne arī dublēt patentu tiesvedību Eiropā, izveidojot divas konkurējošas tiesu sistēmas. Tāpēc turpmākā rīcība varētu būt šāda — pārdomāt vienas tiesu sistēmas izveidi, kuras pamatā būtu principi, par kuriem veidojas saskaņa, un risināt dalībvalstu un ieinteresēto personu norādītās problēmas.

To varētu panākt, izveidojot vienotu un specializētu patentu tiesu sistēmu, kuras kompetencē būtu Eiropas patentu un nākotnē izveidot iecerēto Kopienas patentu tiesvedība. Šāda tiesu sistēma lielā mērā varētu pamatoties uz *EPLA* modeli, jo īpaši attiecībā uz patentu tiesvedības īpatnībām, bet varētu paredzēt tās harmonisku iekļaušanu Kopienas tiesu sistēmā.

Patentu tiesai būtu jāatrodas atbilstoši tuvu gan pusēm, gan ar lietu saistītajiem apstākļiem. Tai būtu jāietver ierobežots skaits pirmās instances palātu un pilnībā centralizēta apelācijas tiesa, kas nodrošinātu interpretācijas saskaņotību. Palātas, kas varētu izmantot esošās valstu struktūras, veidotu vienotas tiesu sistēmas neatņemamu sastāvdaļu. Šajā vienotajā, tomēr daudznacionālajā tiesvedības sistēmā lietu sadali veiktu šīs tiesu sistēmas kanceleja, pamatojoties uz skaidri noteiktiem un pārskatāmiem noteikumiem. Šo noteikumu pamatā varētu būt Briseles I regula un citi Kopienas tiesību akti.

Šai tiesu sistēmai būtu kompetence attiecībā uz patentu pārkāpumu, spēkā esamības atzīšanas lietām un saistītām prasībām, piemēram, prasībām par zaudējumu atlīdzināšanu, kā arī attiecībā uz specifiskām procedūrām, kas atbilstu ieinteresēto personu vajadzībām.

Apelācijas tiesa un pirmās instances palātas strādātu saskaņā ar kopīgu reglamentu, kas pamatotos uz dalībvalstu labo praksi. Tiktu izmantotas ES specializēto patenta tiesu iestāžu zināšanas un pieredze, piemēram, attiecībā uz pierādījumu vākšanu, mutisko un rakstisko procedūru, pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekļiem un lietu pārvaldību. Šajā kontekstā pašreizējais darbs pie *EPLA* projekta sniedz noderīgus elementus.

Patentu tiesas sastāvā būtu jābūt gan juridiski, gan tehniski kvalificētiem tiesnešiem, kam būtu pilnīga tiesiska neatkarība, un tos nesaistītu nekādas citu personu norādes.

Visbeidzot, patentu tiesai būtu jāatzīst Eiropas Kopienu Tiesa kā beidzamais arbitrs ES tiesību aktu jomā, tostarp jautājumos, kas saistīti ar *acquis communautaire* un ar nākotnē izveidot paredzēto Kopienas patentu spēkā esamības atzīšanu.

Komisija uzskata, ka — ja vien būtu atbilstīga politiskā griba to paveikt — ir iespējams pārvarēt patlaban esošās atšķirības starp dalībvalstīm un varētu izveidot atbilstīgu vienotas un integrētas ES mēroga patentu tiesu sistēmas modeli.

3. ATBALSTA PASĀKUMI, LAI UZLABOTU PATENTU SISTĒMU

Augstas kvalitātes tiesību akti ir nepieciešami, bet tie nav pietiekams nosacījums, lai patentu sistēma darbotos labi. Līdztekus 2006. gada patentu apspriešanās laikā norādītās kvalitātes nozīmes atzīšanai ir jāuzlabo tas, kā uzņēmumi stratēģiski izmanto un realizē savas tiesības. Turklāt apspriešanās laikā tika izvirzīti vairāki jautājumi, kuros papildus likumdošanas ierosmēm ir jāveic vai lielākas pūles jāvelta nelegislatīvām saskaņotām darbībām, lai veicinātu Lisabonas stratēģijas īstenošanu.

Bieži daudzi uzņēmumi joprojām pilnībā neizmanto esošās iespējas aizstāvēt savu intelektuālo īpašumu; tas varētu aizkavēt turpmāko attīstību, lai sasniegtu uz zināšanām balstītu ekonomiku. MVU un universitātes bieži nezina, kā vislabāk izmantot savas patenta tiesības, lai aizsargātu un liktu lietā savus izgudrojumus. Šā iemesla dēļ būtiski svarīgi ir pasākumi, kas līdztekus izmaksu ziņā pieņemamai un efektīvai tiesību realizācijai atbalstītu ĪIT, tostarp patentu, izmantojumu. Tikai tad ĪIT sistēma varēs nodrošināt aizsardzību, kas nepieciešama, lai optimizētu ieguldījumus jauninājumos. Vairāki no turpmāk minētajiem atbalsta pasākumiem sīkāk ir izklāstīti Komisijas nesenajā inovācijas stratēģijas paziņojumā²⁹, un tos arī aplūkos topošajā paziņojumā par ĪIT stratēģiju.

3.1. PATENTU SISTĒMAS KVALITĀTE, IZMAKSAS UN EFEKTIVITĀTE

Neskatoties uz to, ka salīdzinājumā ar citiem reģioniem Eiropas patentu kvalitāti kopumā atzīst par augstu, 2006. gada apspriešanās dalībnieki uzsvēra rūpīgas pārbaudes, tehnikas līmeņa iepriekšējās meklēšanas un patentējamības kritēriju stingras piemērošanas nozīmi. Tomēr ir izteiktas bažas, ka strauji pieaugošais patentu pieprasījums varētu novest pie tā, ka palielinātos zemas kvalitātes patentu piešķiršanas gadījumu skaits. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc Eiropā varētu rasties „patentu biezokņi”³⁰ un „patentu troļļi”³¹. Augstas kvalitātes patentu sistēma ES ir būtisks instruments, lai neļautu radīt šādus jauninājumu šķēršļus un izvairītos no destruktīvas rīcības Eiropā.

Līdztekus kvalitātes jautājumam ir jāturpina darbs, lai risinātu gan izmaksu, gan ilgā izsniegšanas procesa jautājumu. Attiecībā uz izmaksām ir būtiski jāsamazina atšķirības salīdzinājumā ar Japānu un ASV, jo īpaši MVU. Attiecībā uz izsniegšanas laiku ir jātiecas samazināt vidējo Eiropas patenta piešķiršanas vai noraidīšanas laiku līdz trim gadiem, kā 1999. gada Parīzes starpvaldību konferencē par to vienojās *EPC* valstis.³² Pārbaudīto tiesību izsniegšana noteiktajā termiņā ir jo īpaši svarīga, ņemot vērā, ka patentu pieprasījums turpina palielināties. Piemēram, *EPO* ziņoja, ka laikposmā no 2004. līdz 2005. gadam patentu

29 Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai — Zināšanu izmantošana praksē. Plaša mēroga inovācijas stratēģija ES, COM(2006) 502.

30 Par „patentu biezokņi” sauc potenciālo problēmu, kad, ņemot vērā, ka preces ražošanai ir nepieciešams liels patentu skaits, inovācija sektorā tiek palēnināta, baidoties no darbības apturēšanas un patentu pārkāpumu tiesvedības.

31 Šī ir jauna metode peļņas iegūšanai no patenta. „Patentu troļļi” ir patentu īpašnieki (bieži vien ieguldītāji, kas par lētu naudu nopērk patentus no bankrotējušiem uzņēmumiem), kuri izmanto šīs tiesības, lai draudētu uzņēmumiem ar pārkāpumu tiesvedību un aizliegumu lēmumiem, piespiežot uzņēmumus norēķināties finansiāli, lai izvairītos no dārgā tiesvedības procesa. Šādi draudi potenciāli var skart veselu rūpniecības nozari.

32 Ziņojums par Eiropas Patentu organizācijas līgumslēdzējvalstu starpvaldību konferenci par Eiropas patentu sistēmas reformu, Parīze, 1999. gada 24. un 25. jūnijs [1999], pieejams http://www.european-patent-office.org/epo/pubs/oj_index_e.htm.

pieteikumu skaits palielinājās par 7,2 % līdz gandrīz 193 000,³³ un 2006. gadā tika saņemts rekordliels skaits pieteikumu saskaņā ar Patentu kooperācijas līgumu — 145 000, kas bija par 6,4 % vairāk nekā iepriekšējā gadā³⁴. Ja šāds iesniegumu pieauguma temps turpināsies nākamajos gados, kopējais pieteikumu skaits dubultosies aptuveni 10 gadu laikā.

Palielinoties gan patentu pieprasījumam, gan pieteikumu pārbaudītāju noslogojumam, kā arī ņemot vērā tehnikas attīstību, ir svarīgi, lai Eiropas patentu iestādes sadarbotos, piemēram, kopīgi izmantojot pārbaudītu rezultātus, un lai tās censtos saglabāt augstu piešķirto patentu kvalitāti. Tāpēc Komisija izsaka gandarījumu par nesenajām kvalitātes uzlabošanas ierosmēm, piemēram, Eiropas kvalitātes pārvaldības sistēmas standartu, ko izstrādāja Eiropas Patentu organizācijas Administratīvās padomes izveidota darba grupa. Tas piedāvā ideālu veidu, kā saglabāt labas kvalitātes patentu tiesības un risināt problēmjautājumus.

3.2. ĪPAŠS ATBALSTS MVU

Ir pazīmes, ka MVU nepatentē vai neizmanto citas IĪT tāpēc, ka tiem trūkst labas kvalitātes padoma³⁵ vai patentēšanas dārdzības dēļ. Ir būtiski svarīgi, lai MVU būtu pietiekoši daudz zināšanu, kas tiem ļautu pieņemt izsvērtu lēmumu neatkarīgi no tā, vai tie vēlas patentēt vai izmantot citus IĪT aizsardzības veidus.

Eiropas patentu stratēģijā tāpēc ir jāiekļauj izpratnes veidošanas pasākumi, kas uzsvērtu patentu sistēmas priekšrocības un sniegtos ieguvumus, jo īpaši MVU. Kā norādīts paziņojumā par pētniecību un inovāciju³⁶, Komisija veicinās intelektuālā īpašuma tiesību izmantojumu, uzsākot dialogu ar ieinteresētajām personām, lai noteiktu, kas būtu jādara, lai vislabāk atbalstītu MVU. Tas ir jautājums par esošo atbalsta pakalpojumu labāku izmantošanu, bet arī par tādu jaunu pakalpojumu izveidi, kas ir labāk piemēroti pašreizējām MVU vajadzībām. Komisija tikko *PRO INNO* Eiropas ierosmes ietvaros ir uzsākusi projektu, kura mērķis ir izplatīt informāciju MVU vidū par šiem jautājumiem, īpašu uzmanību pievēršot patentēšanai. Komisija ir arī izsludinājusi uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus Konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammas ietvaros, lai īstenotu trīs gadu IĪT izglītošanas un īstenošanas projektu, kura mērķis ir būtiski padziļināt izpratni un zināšanas par IĪT jautājumiem MVU vidū, uzlabojot reģistrāciju un tiesību realizāciju, un apkarot viltošanu. Attiecībā uz jautājumu par izmaksām, protams, vislielākos panākumus šajā jautājumā gūtu, ja izveidotu Kopienas patentu.³⁷

3.3. ZINĀŠANU TĀLĀKNODOŠANA

Valda vispārējs uzskats, ka Eiropa atpalciek un tai būtu jāgūst lielāki panākumi zināšanu tālāknodošanas jomā. Jo īpaši ir jāuzlabo tehnoloģijas izplatīšana starp uzņēmumiem dažādās

33 EPO 2005. gada ziņojums, pieejams <http://annual-report.european-patent-office.org/2005/index.en.php>.

34 PIŅO (Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas, *WIPO*) tīmekļa vietne http://www.wipo.int/edocs/prdocs/en/2007/wipo_pr_2007_476.html.

35 Visaptverošākos datus par to, kā MVU izmanto IĪT, sniedz *Community Innovation Survey (CIS)*, Kopienas jauninājumu apsekojums). Aptverot laikposmu no 2002. līdz 2004. gadam, *CIS-4* liecina, ka MVU pastāvīgi norāda, ka tie formālās intelektuālā īpašuma un neformālās piešķirumu metodes izmanto mazāk nekā lielle uzņēmumi.

36 „Kopienas Lisabonas programmas īstenošana. Pētniecības un inovācijas sekmēšana – ieguldījums izaugsmei un nodarbinātībai. Kopēja nostāja”, COM(2005) 488 galīgā redakcija, 12.10.2005.

37 Svarīgi ir atcerēties arī to, ka ASV, Japānā un Korejā ir pieņemti tiesību akti, kas salīdzinājumā ar lielajiem uzņēmumiem MVU patentēšanas izmaksas samazina uz pusi.

Eiropas valstīs, kā arī zināšanu tālāknodošana³⁸ starp ES valsts pētniecības organizācijām³⁹ (piemēram, universitātēm) un rūpniecības nozari.

Komisija reizē ar (brīvprātīgām) labas prakses vadlīnijām ir publicējusi paziņojumu⁴⁰ par to, kā uzlabot zināšanu tālāknodošanu starp valsts pētniecības organizācijām un rūpniecību visā Eiropā. Tas palīdzēs likvidēt esošos administratīvos šķēršļus un sniegs norādes par to, kā valsts pētniecības organizāciju pamatmērķus vislabāk iespējams apvienot ar P&A rezultātu un ar tiem saistīto IĪT piederību un izmantojumu. Konkrēti, tajā būs ierosināts palielināt sadarbību starp valsts sektora pētniekiem un rūpniecību, kā arī panākt zināšanu tālāknodošanas pakalpojumu labāku kvalitāti Eiropā.

3.4. PATENTA TIESĪBU REALIZĀCIJA

Piemērots tiesiskais regulējums un stimuli izmantot patentus ir jāpapildina ar izmaksu ziņā pieņemamu un efektīvu tiesību realizāciju. Tiesību subjektiem bieži vien nav pietiekami daudz juridisko un finanšu resursu, lai realizētu savas ar patentiem piešķirtās tiesības pret iespējamām pārkāpumiem. Turklāt globālajā ekonomikā ir būtiski svarīgi, ka uzņēmēji Eiropā var adekvāti realizēt savas tiesības ārpus ES teritorijas. No otras puses, jo īpaši MVU ir grūti turpināt savu darbību, ja lielie ražošanas uzņēmumi tos nepamatoti apsūdz patentu pārkāpumos, un MVU meklē vieglākus un lētākus ceļus, kā sevi aizstāvēt.

3.4.1. Alternatīva strīdu izšķiršana (ADR)

Tradicionālā tiesvedība pārrobežu patentu strīdu gadījumā ietver daudzkārtējus tiesas procesus vairākās jurisdikcijās, un pastāv risks, ka procedūras būs garas, rezultāti — pretrunīgi un tiesvedības izmaksas — lielas. ES mēroga patentu tiesu sistēma, kā tas iepriekš izskaidrots, būtiski uzlabotu situāciju Eiropā visos šajos aspektos.

Puses — un jo īpaši MVU — nerimstoši meklē alternatīvas, lētākas un efektīvākas metodes savu patentu un citu IĪT strīdu izšķiršanai. Tāpēc valstu un starptautiskajā mērogā tiek pieliktas pūles nodibināt alternatīvas strīdu izšķiršanas (*alternative dispute resolution, ADR*) sistēmas un iedrošināt, ja ne prasīt, ka puses izmanto samierināšanu, izlīgumu vai arbitražu pirms tās vēršas tiesā.

2006. gada patentu apspriešanās laikā iesniegtajās atbildēs daudzas ieinteresētās personas, jo īpaši MVU, izvirzīja jautājumu par *ADR* metožu ieviešanu Eiropas patentu ainā nākotnē. Ieteikumos minēja, sākot no esošo sistēmu izmantošanas, piemēram, Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas Arbitražas un samierināšanas centra, līdz *sui generis* Kopienas alternatīvās strīdu izšķiršanas sistēmas izveidei.

38 Līgumpētījumi, pētniecība sadarboties, licencēšana, resursu apvienošana, publikācijas un kvalificētu pētnieku apmaiņa starp valsts un privāto sektoru.

39 Valsts pētniecības organizācijas veido apmēram vienu trešdaļu no kopējās darbības P&A jomā Eiropā. Pirms 2004. gada paplašināšanās 80 % no valsts sektora P&A finansējuma izlietoja 1500 dalībvalstu pētniecības universitātes (skatīt Eiropas Komisija (2001) „*Benchmarking Industry-Science Relations — The Role of Framework conditions*” (Rūpniecības un zinātnes attiecību salīdzinošs novērtējums — pamatnosacījumu nozīme), galīgais ziņojums, Vīne/Manhaima: 2001, un Mark O. Sellenthin, „*Who should own University Research — An exploratory study of the impact of patent rights regimes in Sweden and Germany on the incentives to patent research results*” (Kam būtu jāpieder universitāšu pētījumiem — pētnieciskais apsekojums par patentu tiesību sistēmu ietekmi Zviedrijā un Vācijā uz vēlmi patentēt pētniecības rezultātus), 2004. gada jūnijs.

40 Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai — Uzlabot zināšanu nodošanu starp pētniecības iestādēm un nozaru pārstāvjiem Eiropā: atvērtie jauninājumi, COM(2007) 182.

Lai gan Komisija 2004. gada oktobrī jau iesniedza priekšlikumu Direktīvai par noteiktiem starpniecības aspektiem civilajos un komerciālajos jautājumos⁴¹, tā turpinās izvērtēt *ADR* sistēmu lietderību un pievienoto vērtību IĪT jomā un jo īpaši saistībā ar patentu jautājumiem. Izvērtējums koncentrēsies uz iespējamajām *ADR* priekšrocībām, jo īpaši cik lielā mērā tā varētu potenciāli ietaupīt laiku un izmaksas, ņemot vērā intelektuālā īpašuma strīdu, tostarp patentu strīdu, specifiskās iezīmes.

3.4.2. *Patentu tiesvedības apdrošināšana*

Viens no iespējamajiem līdzekļiem, kā MVU varētu nodrošināt piekļuvi vai atbilstīgu aizsardzību patentu tiesvedības gadījumā, varētu būt patentu tiesvedības apdrošināšana. Tomēr privātā sektora mēģinājumi piedāvāt apdrošināšanas variantus līdz šim reti kad ir bijuši veiksmīgi.

Komisijas dienesti 2001. gadā pasūtīja pētījumu par patentu tiesvedības apdrošināšanu, un tā papildinošo pētījumu publicēja 2006. gada jūnijā. Publiskā apspriešanās par vēlāko pētījumu noslēdzās 2006. gada 31. decembrī. Tika saņemtas 28 atbildes, ko šobrīd analizē. Tomēr jau tagad var secināt, ka ieinteresēto personu vispārējā reakcija attiecībā uz papildinošajā pētījumā ierosināto obligāto sistēmu ir skeptiska.

3.4.3. *Starptautiskie aspekti*

Starptautiskā mērogā IĪT tiesību realizācija joprojām ir nopietna problēma. Liela pētījuma, ko šobrīd veic ESAO, pagaidu rezultāti norāda, ka starptautiski tirgots viltoto un pirātisko preču vērtība 2004. gadā bija EUR 140 miljardi.⁴² Kaut arī ir ieguldīts daudz darba, lai starptautiskos standartus paceltu līdz ES standartu līmenim, Komisija turpinās koncentrēt uzmanību uz svarīgākajiem pasākumiem, lai aizsargātu tiesību subjektus, tostarp patentu turētājus, ārpus ES robežām.

Vācija kā lielāko rūpniecības valstu grupas G8 prezidentvalsts nesen ierosināja trīsdaļīgu pieeju, lai sekmētu IĪT realizāciju pasaules mērogā. Šajā pieejā ir paredzēts turpināt un, ja iespējams, 2007. gadā pabeigt īstenot 2006. gada 16. jūlija St. Pēterburgas Deklarāciju par IĪT pirātisma un viltošanas apkarošanu⁴³, iesaistīt G8 valstu uzņēmēju aprindas tiesību realizācijas pūlīšos, kā arī iekļaut „O5 grupu” — valstis ar strauji augošu ekonomiku (Brazīliju, Ķīnu, Indiju, Meksiku un Dienvidāfriku) — „konstruktīvā dialogā” drīzumā notiekošajā Hailigendamas augstākā līmeņa sanāksmē.

Turklāt pašreizējā ES prezidentvalsts ir izvirzījusi transatlantiskās attiecības par vienu no savām svarīgākajām prioritātēm. Jaunajā Transatlantisko ekonomisko partnerattiecību ierosmē ir iekļauta cita starpā IĪT aizsardzība. Tā pamatots uz tādām jau uzsāktajām ierosmēm kā 2006. gada jūnijā Vīnē notikušo ES un ASV augstākā līmeņa sanāksmi, kur ES un ASV nāca klajā ar Darbības stratēģiju pirātisma un viltošanas apkarošanai trešās valstīs.

Komisija piekrīt viedoklim, ka ir nepieciešams uzlabot regulatīvo un cita veida dialogu ar Kopienas starptautiskajiem partneriem, tostarp saskaņot pūlīšos, lai aizsargātu intelektuālo

41 COM(2004) 718, galīgā redakcija, 22.10.2004.

42 John Dryden, ESAO Zinātnes, tehnikas un rūpniecības direktora vietnieks, Ziņojums Trešajam vispasaules kongresam par viltošanas un pirātisma apkarošanu, Ženēva, 2007. gada 30. janvāris; ziņojumā minētais skaitlis bija USD 176 miljardi.

43 Deklarācija par IĪT pirātismu un viltošanu ir pieejama <http://en.g8russia.ru/docs/15.html>.

īpašumu. Starptautiskā mērogā ir jāpastiprina IĪT aizsardzība un cīņa pret viltošanu un preču pirātismu.

4. SECINĀJUMS

Komisija ir patiesi pārliecināta, ka uzlabot patentu sistēmu ir vitāli svarīgi, ja Eiropa vēlas pilnībā izmantot savu jauninājumu potenciālu. Šī iemesla dēļ Komisija ir izstrādājusi priekšlikumus turpmākajai rīcībai, lai veiktu Eiropas patentu sistēmas reformu, un šajā paziņojumā ierosina atbalsta pasākumus. Šī paziņojuma mērķis ir dot jaunu impulsu diskusijām par patentu sistēmu Eiropā tādā veidā, kas iedrošinātu dalībvalstis strādāt pie vienota uzskata veidošanas un panākt īstu progresu šajā jautājumā. Kopienas patenta praktiska īstenošana un vienlaicīga pašreizējās sadrumstalotās patentu tiesvedības sistēmas uzlabošana padarītu patentu sistēmu daudz pieejamāku un radītu ietaupījumus visiem, kam patentu sistēma ir nozīmīga. Vienlaicīgi veicot atbalsta pasākumus, lai saglabātu un vajadzības gadījumā uzlabotu pašreizējās sistēmas kvalitāti un efektivitāti, un mērķpasākumus, lai uzlabotu MVU piekļuvi, būtu jānodrošina, lai Eiropas patentu sistēma patiešām pildītu savu uzdevumu jauninājumu un konkurētspējas veicināšanā Eiropā. ES ir arī aktīvi jāsadarbojas ar starptautiskajiem partneriem, lai uzlabotu informētību par intelektuālā īpašuma jautājumiem un šo tiesību atbilstīgu un proporcionālu realizāciju. Nodrošinot dalībvalstīm pamatu konkrētu darbību izlemšanai, Komisijas mērķis ir nodrošināt labu pamatu patentu reformas attīstībai citās jomās, jo īpaši attiecībā uz Kopienas patentu un tiesvedības sistēmu.

Komisija kopā ar Padomi un Parlamentu strādās pie tā, lai panāktu vienotu uzskatu par turpmāko rīcību. Kad kopumā saskaņa būs panākta, Komisija veiks nepieciešamos pasākumus, lai īstenotu pieņemto stratēģiju un iesniegtu attiecīgus priekšlikumus.

I PIELIKUMS

Tiešas patentu pieteikumu iesniegšanas un uzturēšanas izdevumu struktūra, 2003. gads

	<i>EPO-3</i> ¹	<i>EPO-13</i> ²	<i>USPTO</i>	<i>JPO</i>
Hipotēzes	EUR	EUR	USD	JPY
Uzņēmuma veids	visi	visi	lieli	visi
Vidējais pretenziju skaits	18	18	23	7
Piešķiršanas laiks (mēnešos)	44	44	27	31
Norādītās valstis, kurās patents ir aizsargāts	3	13	1	1
Tulkojumu skaits ³	2	8	0	0
Procedurālās izmaksas				
Pieteikuma iesniegšana	160	160	225	16 000
Patentmeklējums	690	690	375	
Patentā norādītās valstis (līdz 7, EUR 75 par valsti)	225	525		
Pieteikuma uzturēšanas maksa par trešo gadu	380	380		
Pieteikuma uzturēšanas maksa par ceturto gadu	405	405		
Pārbaude	1430	1430	150	168 600
Patenta piešķiršana	715	715	1300	
Pretenzijas nodoklis ⁴	320	320	54	28 000
Administratīvās izmaksas	250	250	300	
Tulkošanas izmaksas ⁵	3400	13 600		
Maksa par patenta apstiprināšanu visās norādītajās valstīs	95	1700		
Procedurālo izmaksu KOPSUMMA	8070	20 175	2404	212 600
	EUR	EUR	EUR	EUR
Procedurālās izmaksas bez tulkošanas izmaksām	4670	6575	1856	1541
Procedurālās izmaksas ar tulkošanas izmaksām	8070	20 175	1856	1541
Ārējo pakalpojumu izmaksas⁷				
	12 500	19 500	8000	4000
Izmaksas pēc piešķiršanas				

10 gadu uzturēšanas izmaksas (nodevas)	2975	16 597	2269	2193
20 gadu uzturēšanas izmaksas (nodevas)	22 658	89 508	4701	11 800
Pieteikuma iesniegšanas izmaksu KOPSUMMA⁶	20 570	39 675	9856	5541
10 gadu KOPSUMMA	23 545	56 272	12 125	7734
20 gadu KOPSUMMA	43 228	129 183	14 556	17 341

Avots: *Van Pottelsberghe* un *François* (skatīt 7. piezīmi).

1. Trīs *EPC* dalībvalstis, kuras norāda visbiežāk, ir Vācija, Apvienotā Karaliste un Francija.
2. Saskaņā ar *EPO* 2003. gada ziņojumu 13 valstis, kurās faktiski pieprasa aizsardzību vairāk nekā 60 procentos patenta pieteikumu, ir Vācija, Apvienotā Karaliste, Francija, Itālija, Spānija, Nīderlande, Zviedrija, Šveice, Beļģija, Austrija, Dānija, Somija un Īrija.
3. Faktiskai aizsardzībai 13 valstīs būtu nepieciešami tulkojumi tikai 8 valodās, jo dažas valstis pieņem angļu valodā rakstītus pieteikumus vai arī tām ir kopīga oficiālā valoda ar citām valstīm (Nīderlande, Beļģija, Šveice).
4. Pretenzija maksā EUR 40, ja patenta pieteikumā *EPO* ir iekļautas vairāk nekā 10 pretenzijas; USD 18, ja patenta pieteikumā *USPTO* ir iekļautas vairāk nekā 20 pretenzijas; un JPY 4000 par patenta pieteikumā *JPO* iekļautajām pretenzijām.
5. Tiek pieņemts, ka tulkošanas izmaksas ir EUR 1700 par vienu valodu. Šis skaitlis ietver tulkošanu un advokāta starpniecību.
6. Šie izmaksu aprēķini par *EPO* atbilst tā saucamo tiešo Eiropas patenta pieteikumu izmaksām (patents, kam piesakās tieši *EPO*). Tos var uzskatīt par vidējā patenta zemāko izmaksu robežu, jo tie neietver izmaksas, kas saistītas ar valsts prioritātes pieteikumiem (no *EPC* dalībvalsts vai ārzemēm) vai pieteikumiem saskaņā ar Patentu kooperācijas līgumu.
7. Nav pētījumu, kuros būtu salīdzinātas ASV, Japānas un Eiropas ārējo pakalpojumu izmaksas. *Roland Berger* (2005) aptauja (skatīt 44. zemsvītras piezīmi) sniedz uzticamu aprēķinu par pieteikumiem *EPO* (skatīt A1. tabulu papildinājumā). Pieņēmuma pamatā ir EUR 8000 par patentu un EUR 1500 par norādīto valsti (iesniedzot *EPO*). Tā kā *JPO* pieteiktie patenti ir daudz mazāki (7 pretenzijas pret 18), ir pieņemts, ka pamatizmaksas ir uz pusi mazākas, t.i., EUR 4000.

II PIELIKUMS

TULKOŠANAS IZMAKSU MODEĻI

Modelis	Tulkošanas izmaksas	
	Maksa par patentu ⁴⁴ (EUR)	Salīdzinājums procentos ar pašreizējām Eiropas patenta tulkošanas izmaksām
Eiropas patents (vidējais Eiropas patents atbilstīgi pašreizējai sistēmai)	12448 ⁴⁵	100 %
Eiropas patentu sistēma atbilstīgi Londonas nolīgumam (vidējais Eiropas patents) ⁴⁶	8800 ⁴⁷ (iesniegts DE vai FR)	71 %
	8800 ⁴⁸ (iesniegts EN vai FR)	71 %
Kopienas patents (atbilstīgi 2003. gada marta Kopējai politikas pieejai) ⁴⁹	7140 ⁵⁰	57 %
Kopienas patents (Komisijas priekšlikums: pretenziju tulkošana pārējās divās <i>EPO</i> valodās)	680 ⁵¹	5 %

44 Aprēķinos ir pieņemts, ka vidējam patentam ir 16 lapas apraksta un 4 lapas pretenziju, un tulkošanas izmaksas rēķinātas EUR 76 par lapu aprakstam un EUR 85 par lapu pretenzijām (pamatojoties uz skaitļiem Kopējās politikas pieejas pieņemšanas brīdī 2003. gada martā; *EPO* 2004. gada augusta pētījums, ko sagatavoja Roland Berger Market Research, pieejams http://www.european-patent-office.org/epo/new/cost_analysis_2005_study_en.pdf, skatīt 141. līdz 150. lpp.). Ir pieņemts, ka vidējā Eiropas patentā ir norādītas 13 valstis (valstis, ko norāda lielākā daļa no Eiropas patentu pieteicējiem): DE (norādīta 98 % Eiropas patentu), FR (93 %), UK (92 %), IT (76 %), ES (61 %), NL (59 %), SE (57 %), CH (55 %), BE (54 %), AT (53 %), DK (51 %), IE un FIN (50 %), pieņemot, ka NL, SE un DK saskaņā ar Londonas nolīgumu atzīmē, ka priekšroku dod angļu valodai. Eiropas patents, kas attiecas uz visām ES dalībvalstīm, būtu jātulko vēl 21 citā valodā, kas izmaksātu EUR 32 676.

45 Pretenzijas uz 4 lapām x EUR 85 x 8 valodas (2 no 3 *EPO* valodām + IT, ES, NL, SE, DK, FIN) + apraksts uz 16 lapām x EUR 76 x 8 valodas.

46 Tā kā IT, ES, BE, AT un FIN nav parakstījušas Londonas nolīgumu, tām joprojām būtu nepieciešams pilns tulkojums. Tiek pieņemts, ka NL, SE un DK saskaņā ar minēto līgumu atzīmēs, ka priekšroku dod angļu valodai.

47 Pretenzijas uz 4 lapām x EUR 85 x 8 valodas + apraksts uz 16 lapām x EUR 76 x 5 valodas (IT, ES, FIN, EN, FR vai DE).

48 Pretenzijas uz 4 lapām x EUR 85 x 8 valodas + apraksts uz 16 lapām x EUR 76 x 5 valodas (IT, ES, FIN, FR, DE).

49 No 2007. gada 1. janvāra Kopienas patents attiektos uz 27 dalībvalstīm. Pretenzijas būtu pieejamas visās Kopienas oficiālajās valodās (izņemot īru — pašreizējā pārejas periodā). Tāpēc katra Kopienas patenta pretenzijas būtu jātulko tikai 21 valodā.

50 Pretenzijas uz 4 lapām x EUR 85 x 21 valoda.

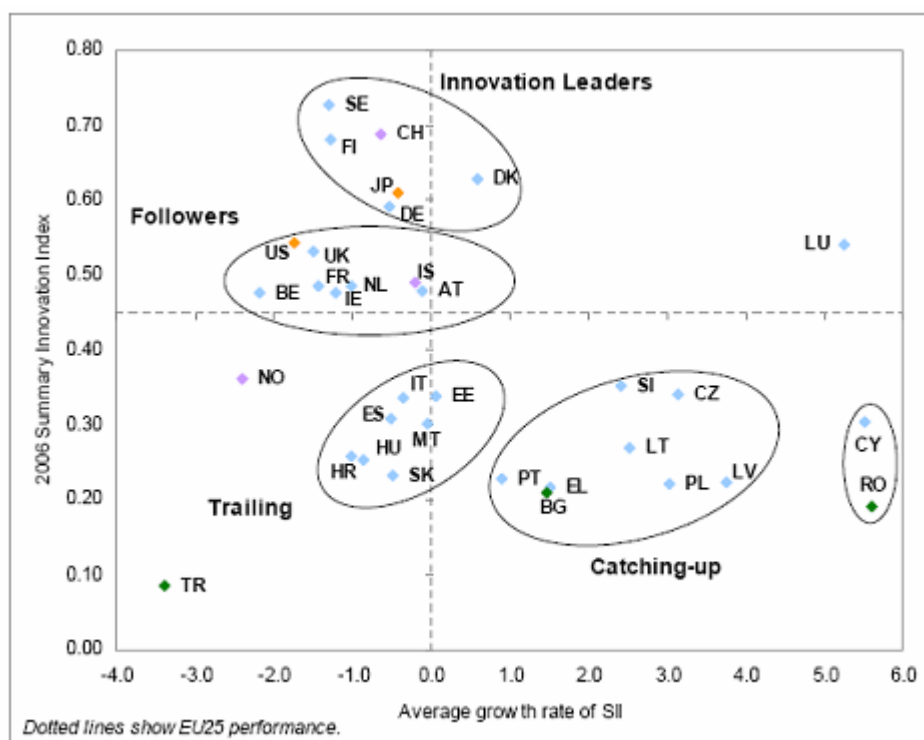
51 Pretenzijas uz 4 lapām x EUR 85 x 2 valodas.

III PIELIKUMS — IĪT UN RĀDĪTĀJI JAUNINĀJUMU JOMĀ

Pamatojoties uz apvienotā jauninājumu indeksa rādītājiem un tā pieauguma tempu, Eiropas valstis var iedalīt četrās grupās vai kopās.⁵²

- Šveice, Somija, Zviedrija, Dānija un Vācija veido „inovācijas līderu” grupu.
- Francija, Īrija, Apvienotā Karaliste, Nīderlande, Beļģija, Austrija un Islande ir „nākamie labākie inovatori”.
- Slovēnija, Portugāle, Čehija, Lietuva, Latvija, Grieķija, Polija un Bulgārija ir „iedzinējas valstis”.
- Igaunija, Spānija, Itālija, Malta, Ungārija, Horvātija un Slovākija ir „iepakaļ palikušās valstis”.

Kipra un Rumānija veido atsevišķu piekto kopu — iepakaļ palikušās valstis, kas strauji attīstās. To neuzskata par īstu kopu, jo Kipra ir viena no mazākajām ES valstīm un Rumānijas starta pozīcija ir ļoti zemi jauninājumu rādītāji. Luksemburga, Norvēģija un Turcija neatbilst nevienai no šīm kopām.

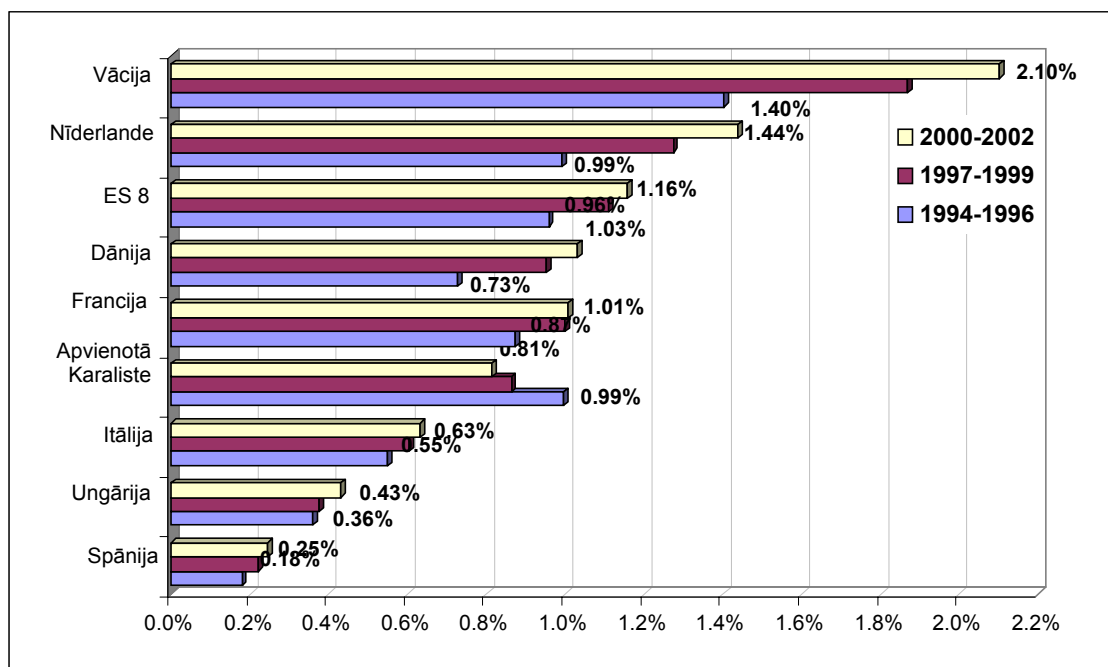

Uz vertikālās ass ir parādīts pašreizējais jauninājumu attīstības temps saskaņā ar *SII* (apvienoto jauninājumu indeksu). Uz horizontālās ass ir parādīti pieauguma tempi salīdzinājumā ar ES 25 vidējo rādītāju saskaņā ar *SII*. Izveidojas četri kvadranti: valstis, kas ir gan virs ES 25 vidējā sasniegumu rādītāja, gan virs ES 25 *SII* vidējā, apstiprina pāreju ES 25 valstis; valstis, kas ir zem *SII* vidējā, bet ar sasniegumu rādītāju virs vidējā, iedzen; valstis, kurās gan *SII* rādītājs, gan sasniegumu rādītājs ir zem vidējā, atpaliek; un valstis ar *SII* virs vidējā, bet ar sasniegumu rādītāju zem vidējā saglabā vadošās pozīcijas, bet tajās pieauguma temps ir lēnāks.

52

„Eiropas inovācijas progress ziņojums par 2006. gadu”, publicēja Pro Inno Europe, Uzņēmējdarbības un rūpniecības ĢD ierosme (skatīt <http://www.proinno-europe.eu>).

Salīdzinot inovācijas rādītājus ar patentēšanas apjomu, zemāk redzamajā grafikā ir attēlota patentu kopējā vērtība atsevišķās dalībvalstīs procentos no IKP laikposmā no 1994. līdz 2002. gadam.⁵³ Kopumā ir novērojama korelācija — dalībvalstīs ar labākiem jauninājumu rādītājiem arī to patentu vērtība ir lielāka.

53

„Study on evaluating the knowledge economy what are patents actually worth? The value of patents for today's economy and society” (Pētījums — uz zināšanām balstītas ekonomikas izvērtējums. Cik liela ir patentu patiesā vērtība? — Patentu vērtība mūsdienu ekonomikā un sabiedrībā), CERM fonda (Itālija) ziņojums Eiropas Komisijas Iekšējā tirgus ģenerāldirektorātam, pieejams http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm#studies.

IV PIELIKUMS

Patentu tiesvedības izmaksas atsevišķās dalībvalstīs

Dalībvalsts	Pirmās instances tiesas izmaksas (EUR)	Otrās instances tiesas izmaksas (EUR)
APVIENOTĀ KARALISTE *	150 000 līdz 1 500 000	150 000 līdz 1 000 000
FRANCIJA	50 000 līdz 200 000	40 000 līdz 150 000
NĪDERLANDE	60 000 līdz 200 000	40 000 līdz 150 000
VĀCIJA**	50 000	90 000

Skaitļi par Franciju, Nīderlandi un Vāciju attiecas uz vidēja apjoma lietu ar strīda summu +/- EUR 250 000.

* Vidēja lieta. Strīda summa > EUR 1 000 000.

** Izmaksas ietver tiesvedību gan par spēkā esamības atzīšanu, gan pārkāpuma gadījumā. Vācijā lietas par atzīšanu par spēkā neesošu un par pārkāpumiem izskata atsevišķās tiesās.

Avots: *EPLA* ietekmes novērtējums (skatīt 16. zemspītras piezīmi, 10. lpp. un turpmākās).